

Trường THCS Phong Phú

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN TỰ HỌC MÔN LỊCH SỬ

7

PHẦN MỘT

KHÁI QUÁT LỊCH SỬ THẾ GIỚI TRUNG ĐẠI

Bài 1: SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA XÃ HỘI

PHONG KIẾN Ở CHÂU ÂU

(Thời sơ-trung kì trung đại)

PHẦN A: ĐỌC TÀI LIỆU VÀ TÌM HIỂU YÊU CẦU

1. Sự hình thành xã hội phong kiến ở Châu Âu

- Các em hãy đọc thông tin trong SGK trang 3,4,5.
- Hoàn thành phiếu học tập số 1 và trả lời câu hỏi bên dưới
- **Câu 1** : Khi tràn vào lãnh thổ của đế quốc Rô - ma, người Giéc-man đã làm gì ? Những việc làm ấy tác động như thế nào đến sự hình thành xã hội phong kiến Châu Âu?

.....
.....
.....

- **Câu 2** : Lãnh chúa phong kiến và nông nô được hình thành từ những tầng lớp nào của xã hội cổ đại?

.....
.....

2. Lãnh địa phong kiến

Câu 1 : Tìm hiểu về khái niệm Lãnh địa phong kiến.

.....

Câu 2 : Em hãy miêu tả về Lãnh địa phong kiến trong H. 1 ở SGK?

.....

Câu 3 : Tìm hiểu về đời sống của lãnh chúa và nông nô trong Lãnh địa phong kiến.

Lãnh chúa :

Nông nô :

3. Sự xuất hiện của các thành thị trung đại (đọc SGK trang 4,5).

Câu 1 : Nguyên nhân dẫn đến sự xuất hiện của thành thị trung đại.....

.....
.....
Câu 2 : Cư dân trong thành thị chủ yếu là ai?

.....
Câu 3 : Vai trò của thành thị trung đại?

PHẦN B: NỘI DUNG TRỌNG TÂM KIẾN THỨC

(Lưu ý: Các em ghi nội dung phần B vào tập)

1 . SỰ HÌNH THÀNH XÃ HỘI PHONG KIẾN Ở CHÂU ÂU.

- Cuối thế kỉ V người Giec – man tiêu diệt các quốc gia cổ đại phương Tây, thành lập nhiều vương quốc mới.

- Xã hội hình thành các tầng lớp mới :

+ Lãnh chúa

+ Nông nô

=> Hình thành xã hội phong kiến Châu Âu.

2 . Lãnh địa phong kiến

- **Lãnh địa** là khu đất rộng, trở thành vùng đất riêng của lãnh chúa.

- **Lãnh chúa** bóc lột nông nô.

- **Nông nô** nhận đất canh tác của lãnh chúa, nộp tô thuế.

- **Đặc trưng kinh tế lãnh địa:** sản xuất nông nghiệp mang tính tự cung tự cấp, đóng kín của một lãnh chúa

3 . Sự xuất hiện các thành thị trung đại.

+ **Nguyên nhân :**

- Cuối thế kỉ XI do sản xuất thủ công phát triển, thợ thủ công đem hàng hóa ra những nơi đông người để trao đổi buôn bán, lập xưởng sản xuất.

- Từ đây hình thành các thị trấn rồi phát triển thành thành phố gọi là thành thị trung đại.

- Cư dân trong thành thị gồm thợ thủ công và thương nhân.

+ **Vai trò thành thị** : thúc đẩy sản xuất , làm cho xã hội phong kiến phát triển.

PHẦN C: LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

Câu 1 : Cuối thế kỉ V xã hội Tây Âu có những biến đổi to lớn là do :

- A. Dân số gia tăng.
- B. Sự xâm nhập của người Giéc- man
- C. Công cụ sản xuất được cải tiến.
- D. Kinh tế hàng hóa phát triển.

Câu 2 : Xã hội phong kiến Châu Âu được hình thành như thế nào ?

(Hãy sắp xếp các sự kiện dưới đây cho hợp lí)

- A. Xuất hiện những tầng lớp mới trong xã hội.
- B. Bộ máy nhà nước Rô - ma sụp đổ.
- C. Quan hệ sản xuất phong kiến hình thành.
- D. Ruộng đất của chủ nô được chia cho quý tộc và nông dân công xã.

→ → →

Câu 3 : Những tầng lớp mới xuất hiện trong xã hội phong kiến Tây Âu là :

- A. Quý tộc người Giéc - man, nông dân công xã.
- B. Lãnh chúa , nông nô.
- C. Thù lĩnh quân sự, quan lại người Giéc - man.
- D. Thù lĩnh quân sự, nô lệ .

Bài 2

SỰ SUY VONG CỦA CHẾ ĐỘ PHONG KIẾN

VÀ SỰ HÌNH THÀNH CHỦ NGHĨA TƯ BẢN Ở CHÂU ÂU

PHẦN A: ĐỌC TÀI LIỆU VÀ TÌM HIỂU YÊU CẦU

1. Những cuộc phát kiến lớn về địa lý

- Các em hãy đọc thông tin trong SGK trang 6.
- Hoàn thành phiếu học tập số 1 và trả lời câu hỏi bên dưới
- **Câu 1** : Em hiểu khái niệm “Phát kiến địa lý”?

.....

- **Câu 2** : tìm hiểu nguyên nhân dẫn đến cuộc phát kiến địa lý

.....

.....

- **Câu 3** : Kể tên các cuộc phát kiến địa lý lớn.

- Năm 1487:

- Năm 1498 :

- Năm 1492 :

- Năm 1519 - 1522 :

- **Câu 4** : Ý nghĩa các cuộc phát kiến địa lý lớn.

.....
2. Sự hình thành của chủ nghĩa tư bản ở châu Âu (SGK trang 7)

- **Câu 1** : Sau các cuộc phát kiến địa lý quý tộc và thương nhân đã làm gì?

.....
.....

- **Câu 2** : Quá trình tích lũy tư bản nguyên thủy đã tạo ra những biến đổi gì về kinh tế, xã hội ở Tây Âu?

Kinh tế :

Xã hội hình thành hai giai cấp :

PHẦN B: NỘI DUNG TRỌNG TÂM KIẾN THỨC

(Lưu ý: Các em ghi nội dung phần B vào tập)

1. Những cuộc phát kiến lớn về địa lý.

a. Nguyên nhân :

- Do nhu cầu phát triển của sản xuất.
- Sự tiến bộ về kỹ thuật hàng hải: la bàn, hải đồ, kỹ thuật đóng tàu,...

b . Những cuộc phát kiến địa lý lớn :

- Năm 1487 : Đê – a – xơ đến Cực Nam Châu Phi.
- Năm 1498 : Va – xcô – đơ Ga – ma đến Tây Nam Ấn Độ.
- Năm 1492 : Cô – lôm – bô tìm ra Châu Mỹ.
- Năm 1519 – 1522 : Ma – gien – lan đi vòng quanh thế giới.

c. Ý nghĩa :

- Thúc đẩy thương nghiệp phát triển.
- Đem lại nguồn lợi cho giai cấp tư sản Châu Âu.

2. Sự hình thành chủ nghĩa tư bản ở Châu Âu :

- **Kinh tế** : nền kinh tế tư bản chủ nghĩa ra đời.
- **Xã hội** xuất hiện các giai cấp:

+ **Tư sản:** Quý tộc, thương nhân châu Âu trở nên giàu có, nhờ bóc lột của cải tài nguyên của các nước thuộc địa. Họ lập xưởng sản xuất, đồn điền, bóc lột sức lao động người làm thuê, giai cấp tư sản ra đời

+ **Vô sản:** Hình thành từ những người nông nô bị tước đoạt ruộng đất phải vào làm trong các xí nghiệp của tư sản.

PHẦN C: LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

Câu 1 : Ai là người tìm ra Châu Mĩ ?

- A. Va - xơ - đơ Ga - ma.
- B. Cô - lôm - bô.
- C. Ma - giên - lăng
- D. Tất cả các nhà thám hiểm trên.

Câu 2 : Ai là người đi vòng quanh Trái Đất ?

- A.Va - xơ - đơ Ga - ma.
- B.Cô - lôm - bô.
- C.Ma - giên - lăng.
- D. A - me - ri - gô .

Câu 3 : Cuộc phát kiến địa lí đã mang lại sự giàu có cho các tầng lớp nào ở Châu Âu ?

- A. Tầng lữ, quý tộc.
- B. Công nhân, quý tộc.
- C. Tướng lĩnh quân sự, quý tộc.
- D. Thương nhân, quý tộc.

Bài 3

CUỘC ĐẤU TRANH CỦA GIAI CẤP TƯ SẢN CHỐNG PHONG KIẾN

THỜI HẬU KÌ TRUNG ĐẠI Ở CHÂU ÂU

PHẦN A: ĐỌC TÀI LIỆU VÀ TÌM HIỂU YÊU CẦU

1. Phong trào văn hóa Phục hưng (thế kỉ XIV-XVII)

- Các em hãy đọc thông tin trong SGK trang 8,9.
- Hoàn thành phiếu học tập số 1 và trả lời câu hỏi bên dưới

Câu 1 : Tìm hiểu khái niệm văn hóa Phục Hưng

Câu 2 : Vì sao giai cấp tư sản đứng lên đấu tranh chống giai cấp quý tộc phong kiến?

Câu 3: Nội dung văn hóa Phục Hưng

Câu 4: Ý nghĩa của phong trào văn hóa Phục Hưng

.....

2. Phong trào cải cách tôn giáo (SGK/9,10)

Câu 1 : Vì sao lại xuất hiện các phong trào cải cách tôn giáo?

.....

.....

Câu 2: Nội dung của phong trào cải cách tôn giáo.

.....

.....

Câu 3: Hệ quả của phong trào cải cách tôn giáo.

PHẦN B: NỘI DUNG TRỌNG TÂM KIẾN THỨC

(Lưu ý: Các em ghi nội dung phần B vào tập)

I. Phong Trào Văn Hóa Phục Hưng :

a . Nguyên nhân:

- Giai cấp tư sản có thế lực kinh tế, nhưng không có địa vị xã hội, nên đấu tranh trên lĩnh vực văn hóa.

b. Nội dung:

- Lên án Giáo hội Ki – tô đã phá trật tự xã hội phong kiến.

- Đề cao giá trị con người, khoa học tự nhiên, xây dựng thế giới quan duy vật.

c. Ý nghĩa :

- Chống xã hội phong kiến.

- Mở đường phát triển cho văn hóa Châu Âu và nhân loại.

II. Phong Trào Cải Cách Tôn Giáo :

*** Nguyên nhân :**

- Giáo hội là lực lượng cản trở sự phát triển của giai cấp tư sản.

- Yêu cầu phải tiến hành cải cách.

*** Diễn biến:**

- Cải cách của M. Lu-thơ (Đức): Lên án hành vi tham lam và đồi bại của Giáo hoàng, đòi bãi bỏ những thủ tục nghi lễ phiền toái

- Cải cách Can-vanh (Thụy Sĩ): Chịu ảnh hưởng cải cách của Lu - thơ, hình thành đạo Tin Lành

*** Hệ quả:** Đạo Ki-tô bị chia thành 2 phái

- Cựu giáo (Ki-tô giáo cũ)

- Tân giáo (Đạo Tin Lành)

=> Mâu thuẫn xung đột nhau, bùng lên cuộc chiến tranh nông dân Đức

PHẦN C: LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

Câu 1: Nguyên nhân của phong trào văn hóa Phục hưng là do

- A. chế độ phong kiến kìm hãm giai cấp tư sản.
- B. nhân dân căm ghét sự thống trị của chế độ phong kiến.
- C. giai cấp tư sản mong muốn cho xã hội ngày càng tốt đẹp hơn.
- D. Nhân dân muốn khôi phục lại những giá trị tốt đẹp của xã hội thời Cổ đại.

Câu 4: Phong trào cải cách tôn giáo đã dẫn tới hệ quả gì?

- A. Đạo Ki-tô bị thủ tiêu.
- B. Đạo Ki-tô được phát triển hơn.
- C. Đạo Ki-tô bị chia thành hai phái.
- D. Đạo Ki-tô cải cách thành tôn giáo mới.

Bài 4

TRUNG QUỐC THỜI PHONG KIẾN (Tiết 1)

PHẦN A: ĐỌC TÀI LIỆU VÀ TÌM HIỂU YÊU CẦU

1. Sự hình thành xã hội phong kiến Trung Quốc

- Các em hãy đọc thông tin trong SGK trang 10.
- Hoàn thành phiếu học tập số 1 và trả lời câu hỏi bên dưới

Câu 1: Nhà nước Trung Quốc ra đời vào thời gian nào? Ở đâu?

.....

Câu 2: Những tiến bộ trong sản xuất đã tác động đến xã hội như thế nào?

.....

.....

2. Xã hội phong kiến Trung Quốc thời Tần-Hán (SGK/9,10)

Câu 1: Tìm hiểu chính sách đối nội, đối ngoại nhà Tần và nhà Hán

.....
.....
.....

3. Sự thịnh vượng của Trung Quốc dưới thời Đường (SGK/10)

Câu 1: Tìm hiểu chính sách đối nội, đối ngoại của nhà Đường

.....
.....

Câu 2: Thế nào là chế độ quân điền?

.....

PHẦN B: NỘI DUNG TRỌNG TÂM KIẾN THỨC

(Lưu ý: Các em ghi nội dung phần B vào tập)

1. Sự Hình Thành Xã Hội Phong Kiến Ở Trung Quốc :

- Xã hội phong kiến hình thành từ thế kỉ III TCN, thời Tần.
- **Quan lại** và **nông dân giàu** chiếm nhiều ruộng đất, có quyền trở thành **địa chủ**.
- Nhiều **nông dân** mất ruộng, phải nhận ruộng của địa chủ cày cấy, trở thành **tá điền**, nộp hoa lợi cho địa chủ → Gọi là địa tô.

=> Xã hội phong kiến Trung Quốc được xác lập.

2. Xã hội Trung Quốc thời Tần – Hán:

a. Thời Tần (221 -206 TCN) :

- Chia đất nước thành các quận huyện, cử quan đến cai trị.
- Cai trị rất hà khắc.
- Ban hành chế độ đo lường.
- Mở rộng lãnh thổ.

b. Thời Hán (206 TCN – 220):

- Xóa bỏ luật pháp của nhà Tần.
- Giảm tô thuế.
- Khuyến khích khai hoang.
- Gây chiến tranh, mở rộng lãnh thổ.

3 . Sự Thịnh Vượng Của Trung Quốc Dưới Thời Đường :

- Bộ máy nhà nước củng cố và hoàn thiện.
- Cử người cai quản các địa phương.
- Mở khoa thi.
- Thực hiện chế độ quân điền.
- Gây chiến tranh để mở rộng lãnh thổ.

PHẦN C: LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

Câu 1: Xã hội phong kiến Trung Quốc được hình thành và xác lập vào thời:

- A. Hạ Thương
- B. Tây Chu
- C. Xuân Thu -Chiến Quốc
- D. Tần- Hán

Câu 2: Chế độ quân điền là:

- A. Lấy ruộng đất của địa chủ, quan lại chia cho nông dân
- B. Lấy ruộng của nông dân giàu chia cho nông dân nghèo
- C. Lấy ruộng tịch điền chia cho nông dân
- D. Lấy ruộng công và ruộng bỏ hoang chia cho nông dân